

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100. szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér.
Többesbőri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz

és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

A székelykereszturi tanító- képző ügye.

Mint előre látható volt, a székely-
kereszturi tanítóképző-intézet áthelyezésének
eszméje visszautasításra talált a sajtóban
és az erre illetékes körökben mindenütt.
Annál nagyobb elégtétellel vesszük ezt tu-
domásul, mert mi mutattunk rá először,
hogy e terv keresztülvitele csak indokolat-
lan centralisztikus törekvés, melynek ko-
moly háttéré nincs, sőt olyan következmé-
nyeket vonna maga után, melyek ugy a
tanúgynek, mint általában a székelyföldi
érdekeknek lennének előre ki sem számít-
ható hátrányára.

Az e tárgyban eddig közltek kiegészíté-
sül szívesen adunk helyet az alábbi
két nyilatkozatnak, melyek szintén hozzá-
járulnak az áthelyezés körül felmerült esz-
mék tisztázásához:

„Székelykeresztur-e vagy Marosvásárhely?”

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Fenti cím alatt az Ellenzék 38 ik sz. „Er-
dővidéki” álnevű ur tollából egy cikk jelent meg,
mely komoly érvek helyett rosszakaratu *ferdítésekkel*
száll sikra Székelykeresztur ellen s melleleg
meg nem érdemelt és igazságtalan támadásban rés-
zesíti a székelykereszturi állami tanítóképző ta-
nárkarát és jelenlegi vezetőségét.

„Erdővidéki” ur irómodora használt-e a köz-
ügynek, előmozdította-e a kartársi szeretetet, álta-
lában megfelelt-e a lovagiasság és a józanság sza-
bályainak s a logika törvényeinek? Ezekre a kér-
désekre feleljen „Erdővidéki” ur lelkiismerete.

A megtámadott intézet két (2) év óta áll új
vezetés alatt; Erdővidéki urnak szerencsétlenül
kigondolt példái tehát a jelen vezetőség terhére
nem írhatók.

Milyen itt most a nevelési szellem? Melyek
az intézetnek sürgős orvoslást igénylő bajai? Gyö-
ződjék meg arról maga a tekintetes Szerkesztő ur
a tisztelettel ide mellékelte 2 intézeti értesítőtől,
melyeknek egyike már az új vezetőség és az új
tanárkar munkálkodását ismerteti.

Végül beszéljen helyettem a Marosvásárhely-
lyen megjelenő szaklap, a „Székely-Tanügy” 1903.
évi folyamának 14-ik száma, melyben a szerkesztő-
től eredő következő ismertetés olvasható: „Értesítő
A székelykereszturi állami tanítóképzőintézet igaz-
gatósága most küldte szét az intézet 1902—903
tanévi viszonyait feltüntető értesítőt. Az értesítő
sok fontos adatot tartalmaz az intézet vezetését
és nivóját illetőleg. A múlt tanévben 105 növén-
déke volt az intézetnek. Beszámolt azoknak inter-
nátusi és externátusi életmódjáról és vezetéséről.
Azután a feldolgozott tananyagról tájékoztat, mi
törvényszerűség mértékével bir Képesítést nyert
18 jelölt. Az intézet vezetése a körülményekhez ké-
pest, sok nehézség (berendezés és más hiány) dacára
is kitünő. Mindazonáltal nem hagyhatjuk említés
nélkül, hogy az intézetnek nagyobb városban:
Marosvásárhely volna igazi helye, hol a jelöltek
szélesebb látkörrrel, több társadalmi rátermettség
gel nőnének a népnevelő fontos szerepébe. De
most az értesítőről lévén szó, megírjuk, hogy az
Ujváry Mihály igazgatót dicséri.”

„Erdővidéki” Uram! Ne gyanúsítson meg

minket álnév alatt, hanem álljon elő bizonyíté-
kokkal nyíltan és férfiasan!

Székelykeresztur, 1904. febr. 19.

Tisztelettel:

Ujváry Mihály,
igazgató.

* * *

Midőn Erdővidéki urnak cikkét az Ellenzék
38-ik számában olvastam, gondolatom majdnem
egy emberöltőre röppent vissza.

Mintha most is fülemben csengene Magyar-
ország egyik legkiválóbb és épen európai hírű
államférfiának a felállítandó állami tanítóképzők
számára helyet kereső Eötvös József bárónak itt
a közlben elhangzott következő szavai:

„Egyáltalában nem vagyok barátja a tanügyi
centralizációnak; olyannak képzelem ezt, mint egy
illuminációt, melyben látjuk és bálmuljuk a nagy
fényt, de nem használhatjuk, míg ha az egyes mé-
cseket a távoli sötétben egyes asztalokra szétrakjuk
s mindenik mellé egy egy gondolkodó, vizsgálódó főt
állítunk, a megosztott fény mellett a legáldásteljesebb
munkásság fejlődik ki.”

Közzoktatási kormányunk a nagy gondolat-
melőnek e nyilatkozata folytán helyezte az egyet-
len székely tanítóképzőt ide Székelykereszturra,
ezelőtt majdnem 34 esztendővel.

Már már azon voltam, hogy kalapot kell emel-
nem u. n. Erdővidéki ur előtt, ha közleményéből
arról győződöm meg, hogy becses személyében
olyan fiatal óriással van dolgunk, aki országos és
európai hírű állambölcsüinknek már is tul nőtt a
fején; arról kellett meggyőződnöm, hogy attól
a közleménytől bizony itt maradhat a tanítóképezde
Székelykereszturon

Közönséges, tollforgató munka biz az egész
közlemény, melyre ügyet vetni sem érdemes, egy-
mást érvén benne a sok ferdités, valótlanosság és
nagyképűködés. De miután ez a községünkben
több mint harmadszázad óta fennálló jelentékeny
közmivelődési intézet ugy nekem, mint polgártár-
saimnak szívünkhöz nőtt: sem a magam, sem tár-
saim nevében nem tehetem, hogy ezt a ránk és
mindannyiunk kedvenc intézetére zuditott erkölcsi
és értelmi mosogató levelet, a kilóditójára legalább
részben vissza ne lódtítsam.

1. Városkánk igaz nem akar pályázni a szék-
ely főváros három-négyfelé rángatott címére,
ámde egy negyedfélezernyi lakóval bíró községet,
melynek a tanítóképzőn kívül egy algimnáziuma,
egy állami és két felekezeti népiskolája, kir. járás-
bíróháza, nagyszemélyzetű szolgabírói- és királyi
adóhivatala, három pénzüzetete, csendőrségi sza-
kasza, pénzügyőri biztossága, királyi közjegyzősége,
három orvosa, egy állami állatorvosa, két gyógy-
szertára, három nagyforgalmu ügyvédi irodája s
élénk üzleti élete van, s a mely község egy 37
ezer lakóju járásnak a gócpontja, hogy többet ne
mondjak, gyerekes esetlenség annyira le-eldugott
falazni, mint ezt u n E. ur mivel.

2. Jól tudom azt magam is, hogy u n. E.
ur, különösen azalatt, míg itt a nem régi multban
egymáshoz szerencsénk volt, „Székelymentés”-ben
utazott, akárcsak az a bécsi vigé a szappanban,
vagy a gyertyában. Csak az iránt óhajtanék ré-
széről kioktatni: hogy lehetne azokat a közép-
iskolai, meg képezdei négy-négy évfolyamot vég-
zett ifjakat akár Marosvásárhelyen oly széles lát-
körűekké fejleszteni, hogy a székely-mentés nemes
és magasztos munkájában akár u. n. E. urnak.
akár valamely más hasonló nagy hazánkfianak si-
keres segítségére lehessenek, mikor nekik főfog
lalkozásuk a népiskolai nevelés és oktatás s a
mennyeiben e munkára képesítést nyernek és álló-
más helyükön e munkát végzik is, bizonyára olyan

jóraláló székely mentést végeznek, hogy u. n. E. ur
sem különbet.

3. A közlemény egy nonplus ultra naiv nép-
tanítót, eszményit, u. n. E. ur egy Nyikó-menti
falusi néptanítót, ki soha várost nem látott, kinek
katonatisztról, főispánról, gőzfürdőről fogalma
sincs. Ezt az eszményített tanítót aztán végigönti
Berzeviczy Albert mostani kultuszminiszter, t. i.
képviselőházi alelnök (és nem államtitkár) korá-
ban tett nyilatkozatának generalsaftjával, de a
mely nyilaikozat — jól megjegyzendő — nem a mi
képezdénk nevelési rendszerére, szellemi életére,
hanem „helyiségeinek” azon időben volt szánalmas
állapotára vonatkozott.

4. Sem Gyertyánffy, sem Kozma, sem Bor-
bély volt igazgatók nem szorultak u. n. E. ur
pártfogására. Mégis részesíti benne. Ezeknek el-
mondása után megfesti a képét annak a Nyikó-
menti naiv néptanítónak s a nagy buzgalom
közepette nem fordul meg az önmagával eltelt
festőművésznék az elméjében az a körülmény, ami
nekem s minden más olvasónak bizonyára meg-
fordult, hogy t. i. ennek a jámbor tanító-alaknak
legalább is a Borbély Sámuel, a Kozma Ferenc,
vagy épen a Gyertyánffy korában kellett itten ta-
nulni. Nos, hát az ilyen hizelgésből nem kérünk.

5. Azt mondja, hogy keservesen fizették meg
az innen kikerült néptanítók a székely tanítóké-
pezdének itten történt elhelyezését. A valóság szö-
gének azonban itt sem üt a fejére, mert ennek
a mi képezdénknek nem az a mizeriája, hogy itt
van elhelyezve, hanem az, hogy miként van el-
helyezve! Megmondotta a képezdének egyik volt
igazgatója a következő című munkáscájában: „A
székelykereszturi állami tanítóképző intézet 25 éves
története”.

6. Hogy u. n. E. ur, erdővidéki létére miért
látja a maga nehézkedésének középpontját épen
Marosvásárhelyen, nem pedig az Erdővidékhez jó-
val közelebb eső Sepsiszentgyörgyön: hát ez az
érdekeltég eltakarására kifundált hamiskodás, mely-
nek szövevényein mi még innen Székelykeresztur-
ról is átlátunk. Az áthelyezés kérdése azonban
utóljára is nem taktika kérdése, hanem pénzkér-
dés. Ebben a tekintetben pedig — mint egy a
viszonyokat teljesen ismerő pénzügyi embertől
hallottam — a híres „székelyfőváros” is ugy van,
mint ez a mi Székelykereszturunk, azaz: mind-
kettő olyan gazdag, hogy ruddal áll a rongya. Cik-
kesző izgatott lelkének a megnyugtatóra szüksé-
gesnek látom e körülményt nem hagyni említel-
lenül.

7. Egy-két adagot a tanítóképezdei tanárok
is kapnak a cikkéből. Én azonban, ki velők na-
ponta érintkezem, két kérdéssel fordultam a tanár
urakhoz: először is mennyiben terheli a tanító-
képezde tanárait az a vád, hogy ők a székely fajt
a magyar és cigány fajkeverékének tartanak? to-
vábbá pedig: mennyiben tekintik a közoktatási mi-
niszterium a kereszturi intézetet a tanítóképezdei
tanárok Strafscompániájának? Első kérdésemre azt
felelték a képezdei urak, hogy valamelyes nagyon
bizalmas és zárt körben jelentkező ártatlan tréfa
volt az egész, melyet hirtelen barna színével bár
melyik tősgyökeres székely atyánkfia felidézhet,
illetőleg magára vonhat, épen ugy, mint az egyik
volt kartársunkkal, azaz u. n. E. urnak legszemé-
lyesebb ismerősével történt.

Hogy aztán ezt az ártatlan és mondom:
bárkivel megtörténhető tréfát miért tetszett u. n.
E. urnak komoly dologgá felfujni, általánosítva
uralgó nézet gyanánt az intézet tanár személyze-
tének a nyakába ütni: ezt igazán senki sem
tudhatja.

A másik kérdésre vonatkozólag a felvilágo-
sítást a következőkben adhatom: tény az, hogy az
itteni eddigi képezdei tanárok jó része itt vőnült
meg; tény az, hogy némelyek már tanítóképezdei

éveiket itt végezték; tény az, hogy többen innen mozdultak magasabb helyekre: Knizbek, Pfeiffer, Kovács Béla stb.; tény az, hogy mindjárt 34 éve, hogy az itteni képezde életét érdeklő figyelemmel kísérem, de olyan esetre, hogy ide valakit épen büntetéstől tettek volna, sem magam nem tudok, sem másból nem hallottam.

S. Végeztetve egy őszinte és jóakaró kérésrel fordulok u. n. E. urhoz. Midőn a válaszó tárgyaül szolgáló cikket megirta, miért nem engedte magának egy néhány gondolkodó percet, mielőtt irományát a nyomdába szalasztotta volna? Eszébe kellett volna jutnia a madárról és fészkeről szóló szálló ige mondása.

Székelykeresztur, 1904. február 20.

Jaeger F. József,
képv. test. tag.

Egyházi élet.

A székelyudvarhelyi róm. kath. kántori állás közelebről megüresedik. Gál Sándor kántortanítót, a főgimnázium énektanárát Gyergyószárhegy nagyközség folyó hó 22-én egyhangulag, nagy lelkesedéssel kántorának választotta. Gál Sándor gyönyörű hangjáról évek óta említi a helybeli róm. kath. hívek szívét lstenhez s innen való eltávozására méltán okozhat legmélyebb sajnálatot igen széles körben.

Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye e hó 23-án Péter Károly esperes elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen több, az egyházat érdeklő ügy nyert elintézését. Az esperes tartalmas megnyitóját a közgyűlés kimondta, hogy a kántorok, kántortanítók és leviták leánygyermekai a „Szeretetház”-ban kedvezményes helyen való nevelésben részesülhetnek, azonban a tagság csak fakultative kötelező. Az énekügyi bizottság által kiadott próbaénekeskönyv több szövegi, zenei és technikai módosítással a közhasználatnak átadandónak véleményezte. Megállapították továbbá az egyházmegye tanácskozási szabályzatát. Ellenben a vármegye alispánjának a temetők rendezése ügyében tett hivatalos átirata felett abból az indokból, mert az átirat az autonóm testületekkel való érintkezésnek alakilag meg nem felelt: napirendre tértek azzal a megjegyzéssel, hogy ohajtható volna, ha a következő közgyűlésben az alispán, mint egyházmegyei képviselő tenne ez irányban javaslatot, amit az egyházmegye ebben az alakban készséges örömmel tenne magáévá. Nehány apróbb ügy elintézésé után, a közgyűlés véget ért.

Az ipari munkások szabad lyceuma.

Mult vasárnap délután Petrányi Miklós kö- és agyagipari szakiskolai rajztanár és festőművész tartott — a Hymnus egyhangú lelkes éneklése után — igen érdekes és mindvégig nagy figyelemmel hallgatott előadást „A vonalak nyelvééről.”

Az ember a folytonos kutatások révén jutott a mai fejlett kultúra magaslatára, hiszen élete első időszakában ember csak formája által különbözött a többi állatoktól, de a lassu fejlődés tökéletesbülés által nemcsak urává lett a helyzetnek és nemcsak elhagyta a barlanglakást, de közszerzői is bronz és később vassal cserélte fel, a tökéletesbülés mai magaslatára emelkedett fel. S az embernek e fejlődésénél igen nagy szerepet játszott az ipar. Különösen az építő ipar és a szobrászat az, mely élénk tanubizonyosságot tett mindig az illető nép műveltségéről, értelmi fejlettségéről. Az egyiptomi, babiloni és caldeai óriási monumentális épületek, hatalmas gulák, kősziklából kifaragott szfinxek, továbbá a föníciaiak remek kiviteli ötvös munkái, a persák sajtáságos templom diszítései, szőnyeg készítése, a khinaiak selyem és porcellán gyártása, a görögök örök időkre fennmaradt korintusi és doriai oszlop rendszer szerint való építkezése; az előhaladásnak mind megannyi biztos alapjai valának s így a sajátos iparának hathatós fejlesztésével lett naggyá egy-egy nemzet. Amde, hogy ezen ipari törekvéseket kellő siker koronázza, meg kell ismerni más nemzetek hasonlószerű törekvéseit, iparának fejlettségét, technikai kivitelét s így tisztult érzékkel, határozott kialakult ízléssel, helyes vonalmenet és forma szerint készített ipari tárgyakkal állhatunk ki sikeresen a világgiazi verseny terére.

A legdurvább fa, vagy kődarabból is a kellemes vonalrendszerrel a legtetszetősebb tárgyakat állíthatjuk elő, a miből folyólag következik, hogy

minden iparosnak rajzolni, még pedig az iparához megkívántot rajzokat elkészíteni kell tudni.

Mindenik nemzet ipari termékeinek sajátosságát a szokott forma, illetőleg azok körvonalai adják meg s ezen körvonalak izléses megállapítása az, a mire minden iparosnak törekednie kell. Csak így emelkedhetett ezen uton való előre törekvés alapján, a nemzeti motívumoknak az iparban való meghonosításával naggyá egy Zsolnai Vilmos az agyagipar terén, kinek Pécsen szép szobrot és diszes mauzeolumot állított a nemzeti kegyelet, egy Thék Endre az asztalos ipar terén, vagy Zenger és Antoni a köipar terén stb.

Rosz szokásunk nekünk általában az, hogy igen-igen kevesen adják értelmes és tanulni szerető gyermekeiket az ipari pályára, abból s mindenikből, akiből csak lehet, tanult, illetőleg iskolákat végzett embert akarnak minden áron nevelni s az iparos pályát csak mint rémet emlegetjük előtte. Lelkes előadását az iparos pálya iránt érzett és oly meleg hőzvetlenséggel kifejezett szeretettől való lelkesítéssel fejezi be, mely után Solymossy Endre mondott a hallgatóság nevében őszinte köszönetet Petrányi előadó urnak; jelezve, hogy a jövő vasárnap Sz. Sz. K. Á. S. Péter iparkamarai titkár fog előadást tartani az ipartestületéről, egyszersmint tudtára adta az érdeklődőknek, hogy minden iparos kifejezheti egy vagy más ügyben kívánságát, kérését, mivel a titkár ur másnapra is itt marad, épen ezen dolgokért.

Végezetül pedig a Szózatot énekelte a 190 főből álló hallgatóság, várva az ezen cyklusban megtartandó utolsó előadást is a megtartott 11 előadásához hasonló érdeklődéssel.

Irodalom.

A magyar birodalom története. Acsády Ignác hatalmas munkájának, melynek első kötetét olyan nagy tetszéssel fogadta a sajtó és közönség, tizenkét új füzetet fekszik előtünk. Ezek (22—33) a II. Ulászló megválasztásától a II. Rákóczy Ferec felkeléséig terjedő időszakot tárgyalják ugyanazzal a módszerrel, mely a munka első kötetét teszi történelmi irodalmunkban páratlanul álló alkotássá. Az események ez új füzetekben is rendkívüli mélységű kulturtörténelmi háttérből alakulnak ki és keretükben a nemzet minden rétege képviselve van. A mi különösen meglep Acsády munkájának ebben a második részében, az az a biztosság és világosság, melylyel a Zápolyayak korát rajzolja. Ez az időszak ugyanis leghomályosabb, tudományosan legkevésbé tisztázott korszakai közé tartozik, sőt amit tudunk róla, azt is főleg a császár és a magyar udvari kamarilla érdekében és befolyásával készült kútfőkből tudjuk. Úgy hogy valóban csak éles szem tud a szándékos ferdtés és leplezetés sűrű fátyolán áthatolni. És az Acsády szeme áthatott. Talán az első, ki a Zápolyayaknak igaz és világos jellemrajzát festette meg. A világosság általában is legfőbb jellemzője Acsády művének. És ez annál nagyobb érdeme a kiváló szerzőnek, mert előadásába a nemzet olyan rétegeit is bevonja, melyekre eddig vajmi kevés figyelmet fordítottak. Mint az első kötetben, úgy a most megjelent füzetekben is határozottan domborítja ki, hogy ezt nemzetet a benne kialakult néposztályok összesége tartotta fenn, hogy dicsőségében éppen olyan része van a munka bajnokainak, a földmivel jobbágyoknak, az ipar és kereskedelem uttoróinak és felvirágoztatóinak, mint a kard vitézeinek. Acsády ragyogó nyelvről, stílusának emelkedettségéről, az első kötetből megjelent bírálatok után felesleges szólni. Csak azt említi még meg, hogy az újabb füzetek kiállítását szintén fényes és hogy a szöveget szebbnél szebb és tanulságos illusztrációk díszítik. Egy-egy füzet ára 60 fillér, kiadjuk az Athenaeum.

Kakas Márton. Hétről-hétre a vidám képek és elmés apróságoknak egész tömegével mulattatja olvasóit a Kakas Márton, s művészeinek minden vonása, írónak minden betűje a jó izlés szigoru cenzuráján megy keresztül. A legújabb szám első oldalára Linek Lajos festett egy komorságban is mosolyra indító képet a magyar delegáció hazatéréséről. Ez a rajz voltaképpen elmés paródiája Meissonier híres képének, amely az Oroszországban megvert napoleoni sereg hazatérését ábrázolja s aki emlékszik az eredetire, bizonyára meg fogja becsülni a paródia művészi tökéletességét. A másik színes kép, egy vidám farsangi jelenetet, a Bér Dezső előkelő művésztének fog elismerést szerezni. A többi kép közül kiválik Haz Miklós két rajza, amely újabb bizonyossággal szolgál e fiatal művész ritka talentumának.

A lap irodalmi része csillogó, tarka keret gyanánt fogja körül a képeket s minden sorából elmesség és jókedv sugárzik.

Iparügyek

A könyvkereskedő üzletkőre. Egy konkrét iparkihágási ügynek eldöntése végett a budapesti kereskedelmi és iparkamara legutóbb azt a véleményt adta, hogy a könyvkereskedő nincs jogosítva étlapok, étrendek, szállítási bárcák s hasonló nyomtatványokra szóló megrendelések effektuálására és továbbá, hogy a könyvkereskedő cégének az ilyen nyomtatványokon nyomdai impresszum gyanánt való alkalmazása a sajtótörvény szerint elbírálandó kihágásnak a tényálladékát állapítja meg.

Külömfélék.

— Személyi hírek. Hollak y Arthur főispán és dr D a m o k o s Andor alispán a szomszéd Háromszék vármegye főispáni beiktatásáról hazaérkeztek.

— Március 15. A székelyudvarhelyi dal-egylet március 15-én hazafias ünnepélyt rendez, melynek műsorát a minapi választmányi ülésen már megállapították. Az egylet minden évben rendezett hazafias március 15-iki ünnepélyeihez méltán fog sorakozni az idény is, mely a tradíciókhoz híven, hozzá járul városunk polgárságának hazafias irányu neveléséhez.

— A székely akció vármegyénk területén is teljes erővel megindult. D o r n e r Béla miniszteri kirendeltségi megbízott, vármegyénk gazdasági egyesületének kiküldöttével e hó 21-én 25 drb tenyész-tehenet vásárolt a székelykereszturi országos állatvásáron és osztott szét a Marostordavármegyével szomszédos megyénkbeli hat község székely kiscgazdái között állami kedvezmény mellett. A kiosztott tehenek 5000 korona értéket képviselnek s a kiscgazdák azon célból kapták, hogy a községek is nyerjenek nemesebb fajú állatokat. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a székely akció keretében ilyen irányu lépésektől várjuk a kiscgazdák helyzetének javulását s megvagyunk győződve, hogy a sok körültekintéssel keresztülvitt kezdeményezésnek meg is lesznek a látható eredményei. Ezek az eredmények pedig a kirendeltség munkásságát fogják dicsérni.

— A bórpar szövetkezet felszámoló közgyűlése. F. hó 21-én (vasárnap) tartotta meg a helybeli bórpar szövetkezet felszámoló közgyűlését Orbán Dénes elnök vezetése alatt, Stáncsics Béla orsz. közp. hitelszövetkezeti ellenőr jelenlétében. A felszámoló bizottságba beválasztottak: Orbán Dénes, Gyerkes Mihály, Szebeny Antal és Miklós Ferenc. — A közgyűlés fenntartva mult évi november hó 15-én hozott határozatát, a bünösök ellen a bünvádi feljelentés megtételét határozatilag kimondotta s ennek keresztül vitelével a felszámoló bizottságot bízta meg. — Ezután letárgyalták a bakkancs szállításra vonatkozó 3520 K 80 fillér ügyét, melyet tudvalevőleg vissza tartottak, noha az összeg Sigmond Józsefet illette volna meg. A közgyűlés kimondta, hogy az összeget kiutalja Sigmond Józsefnek 860 K 16 fillér levonásával, mely összegre az Udvarhelymegyei Takarékpénztár r. t. igényt tart. Ez összeg bírói letétbe helyezését határozták el az igényper befejezéséig. A takarékpénztár pervezetése esetén a szövetkezetet terheli a fizetés. Ezután kimondották, hogy egy a legutóbbi, mint a jelenlegi ülés jegyzőkönyvét a felszámoló bizottság által a helyi kir. törvényszékhez terjesztik fel. E helyen konstatáljuk, hogy a felszámolás megkönnyítése s általában a nagyobb anyagi katasztrófa kikerülése érdekében Hollak y Arthur főispán, a székelyföldi kirendeltség, Dr László Mihály orsz. gy. képviselő és az orsz. közp. hitelszövetkezet jártak közbe s az ók fáradságos közreműködésének, valamint a kereskedelemügyi miniszter jóindulatának tulajdonítható, hogy a néhány lelketlen ember bünös manipulációi miatt megbukott szövetkezet nem rántotta magával polgárságunk javarészét a legnagyobb nyomorba.

— Rákóczi ünnepély. A székelykereszturi áll. tanítóképző ifjúsága, a tanárkar vezetése mellett folyó évi február folyamán az intézeti tornateremben, felerészben a kassai Rákóczi-szobor, felerészben saját segítő-alapja javára sikerült Rákóczi-ünnepet tartott. Az ünnep műsora a következő volt: Kuruc dal Káldy Gyulától, énekelte a tanítóképző ifjúsága. Emlékeszéd II. Rákóczi Ferenc-

ról, tartotta Szász Károly IV. éves növendék. Népdaok, vonós zenekarral előadták Végler Gy., Walter Fr., Roboz J. urak és Macskási L., Potsch I., Szabó G., Szász K. intézeti növendékek. Rákóczi kesergője. Kuruc dal Káldy Gy. átirata, énekelte a tanítóképző ifjusága. Rege, Terschak A.-tól, fuvalán előadta Walter F., zongorán kísérté Végler Gy. Beethoven Es-dur zongora négyes (Opus 16), előadták Sándor Margit k. a., Végler Gy., Roboz J. urak és Macskási L. növendék. Kuruc-kori hősdal, szavaltá Horváth J. növendék Zongora-szólo, előadta Sándor Ella k. a. Hangverseny után táncmulatság volt. Összes bevétel 390 K, tiszta jövedelem 260 K 60 f. Felülfizettek: Bodor Miklós 6 K, Tóth Vilmos, Keresztes Jánosné 1-1 K, dr Viola Sándor 2 K. Felülfizetéseket és általában a pártolást köszöni a rendezőség.

— **Járványos betegségek.** Mint örömmel értesülünk városunkban a járványos betegségek pusztításának sikerült gátat vetni s ma már remény van arra, hogy a legközelebbi időkben jelentésk nem lesznek.

— **A vallási türelmetlenséget,** mint a társadalmi rend és testvéries béke veszedelmes eszméit hirdető s azt vármegyénk vallásfelekezetei között kiélesíteni hivatott izgató sorokra hívták fel figyelmünket, a melyek az U. H. legutóbbi számában Dr Szolga Ferenc unit. gimn. tanár ur aláírásával láttak napvilágot A közlemény ezen része így szól: „Azt a tért, melyet vármegyénk társadalmi életében az unitáriusok eddig elfoglaltak és betöltöttek, kezdjük elveszíteni. Főispáni, alispáni székben más felekezetek emberei ülnek; nevelésügyünk fölött is más felekezet embere őrkdik; egyetlen székelyföldi tanítóképző intézet tanári kara, melynek hosszú évtizedeken keresztül tagjai között az unitáriusok voltak tulsulyban, ma egyetlen unitárius tagot sem számol, s az intézet vezetése is más felekezetek embereinek kezébe jutva, az unitárius érdekeket szolgálni me g s z ü n t”. Nem akarunk bővebben foglalkozni ezzel a mindenesetre tapintatlan, erős vádaskodással, de annyit az elősorolt intézmények volt és jelenlegi puritán jellemű vezetői megkérdése nélkül is egész határozottan kijelenthetünk, hogy az illető tiszteltreméltó férfiak hivatalos állásukban s abból kifolyólag külön felekezeti érdekeket soha nem voltak, nincsenek és nem is lehetnek hivatva szolgálni. Meg vagyunk győződve arról, hogy ezt nem is tették. Kár volt tehát a különben igen tisztelt tanár urnak ilyesmikkel alaptalanul meggyanusítani. Csak ezt akartuk teljes jóindulattal megjegyezni.

— **Visszaélés a honi iparral.** Az E. M. K. E. lapunk útján is tudomására hozza a közönségnek, hogy „Franz de Paul Schröckenfux in Rossleithen bei Windischgarsten” osztrák kaszagváros cég kazáira az EMKE betűk a magyar fogyasztóközönség megtévesztésére, visszaélésként az egyesület tudta és beleegyezése nélkül irattak, s ez ellen az egyesület a leghatározottabban tiltakozik. Ez alkalommal tájékoztatja az EMKE a hazafias közönséget, hogy az egyesület csak olyan honi, verseny nélkül álló, vagy óriási versenynyel küzdő gyáraknak adja oda nevét s ezzel erkölcsi támogatását, melyeknek minden izükben honi voltáról szigorú vizsgálat után meggyőződött s melyeket szerződésileg állandóan ellenőriz. Az egyesület célja ez eljárásnál nem anyagi haszonszerzés, mert a gyár kedvezőtlen üzeme esetén százalékokra nem reflektál, hanem mintegy patentolása annak, hogy a fogyasztóközönség meg legyen győződve felőle, mikép az illető áru ellenőrzés mellett feldolgozott valódi honi iparcikk. Az EMKE-nek alapszabályainál fogva, úgy is, mint az Erdélyi Iparpártoló Szövetség védnökének, külföldi példák (pl. Schulverein, Bund der Deutschen stb.) alapján erre a kötelességre is vállalkozni kellett.

— **Gazdák, ha vagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése, Budapest, Rottenbiller utca 23, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

— **Az elgázolt asszony halála.** Annak idején hirt adtunk volt, hogy Bán Miklós süköi lakos Szebeni Anna szegény-házbeli asszonyt fogatával elgázolta. A szegény asszony az elgázolás óta a helybeli kórházban feküdt, a hol hétfőn a szenvedett sérülések miatt meghalt.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is csak — az olyan hirdetésért fizetett összeg lehet, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendszeres hírdetése — melyeket hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak és feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** F. hó 15-én Molnár Lajos kir. p. ü. igazgató Gyergyó felé menet, Zetelakán tul etetés végett megállott egy betérő fogadóban. Amint Vasas Ferenc kocsis a lovakkal foglalkozott, egy eb megröhanta és megmarta. Szerencsére a téli időjárásra való tekintettel a kocsisnak olyan ruházata volt, hogy a harapás csak kisebb sebet ejtett rajta. Mint később kitudt, az eb vesztett volt s ezért a megmarta kocsist felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Botrány egy temetésen.** F. hó 17-én egy róm. kath. temetkezés alkalmával Boldizsár Ferenc, a hasonló hőstettekről nevezetes ember botrányos közbeszólásokkal zavarta a kántor énekét és olyan temetkezési éneket követelt, amit ő is tud. Mikor rendreutasították, szitkozódásba tört ki úgy, hogy megzavarta a temetés rendjét s megbotránkozította a jelenvolt közönséget. Az ügyet a járásbíróhoz tette át a rendőrség.

— **A kiscsalombfalvi „Emke” olvasókör és ifjusági önképző egyesület saját pénztára javára** f. hóban Rákóczi-ünnepélyt rendezett a következő műsorral: Hymnus, énekelte az ifjuság. Megnyitót tartott Jakab Albert ref. lelkész. Emlébeszédet mondott II. Rákóczi Ferencről, Paál Sándor áll. tanító. „Rákóczi” Arany Jánostól, előadta Szabó R. „A fogoly” Tompa Mihálytól, előadta Demeter F. R. „Rákóczi temetése” Varga Gyulától, szavaltá Pap I. „Rodostói temető” Arany Jánostól, szavaltá Petre J. „Rákóczi” Petőfitől, szavaltá Demeter R. „Isten csodája, hogy még áll hazánk!” Petőfitől, szavaltá Török M. „Rákóczi, Bercsenyi”, énekelte az ifjuság. „Mikes” Lévy Józseftől, szavaltá Vékás E. „Apotheosis” Bajza Józseftől, szavaltá Török S. „A hazáról” Petőfitől, szavaltá Sándor I. „Ha az Isten!” Petőfitől, szavaltá Sándor M. Szózat, énekelte az ifjuság. Bevétel 67 K 90 f, kiadás 33 K 90 f, tiszta jövedelem 34 K, mely a könyvtár gyarapítására fordítatik. Felülfizettek Beke Albert I K, Séra Pál 50 f, Herczeg Mózes 20 fillér.

— **Egy hónapig ingyen.** A kitűnően szerkesztett és már közkedveltségű Az Ujság politikai napilap kiadóhivatala bárkinek márciusban ingyen küldi meg a lapot, aki az előfizetési összeget, ha csak egy hónapra is, április hó 1-től számítva már most beküldi a kiadóhivatalhoz és megküldi minden előfizetőnek Mikszáth: „Az én kortársaim” című gyönyörű albumát husvét ajándékkép, aki a lapot felévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként előfizeti. Az Ujság-ot Gajári Ödön szerkeszti Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Kenedi Géza és Mikszáth Kálmán főmunkatársak közreműködésével.

— **Székely virtus.** Bálint Lázár és Demény István lengyelfalvi lakosok nagy botrányt rögtönöztek minap a városi piacon. A rendőrök csakhamar elősiettek és megfékeztek a késekkel fenyegetőzött ittas embereket s bekísérték a kapitányságra, ahol egyenként 35 korona pénzbírságot és 3 napi elzárást kaptak büntetésül.

— **Gabona árak.** A mult heti jelentésünkben jelzett árak alig változtak. A felhozatal nem haladta tul a keresletet s így az árak a következőkép alakultak: Tiszta buza: 12 K 50 fillér. Elegy: 10 K 10 fillér. Rozs 8 K 50 fillér. Tengeri: 9 K 50 fillér. Zab: 4,50—4 K 70 fillér. Árpa: 9 K. Hektoliterenként. Széna, szalma, takarmányban kereslet csekély. — Burgonya: 3 K. Hektoliterenként.

Közönség köréből.*

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A városi XIII. sz. szabályrendelet szigorú kötelességeket szab a mészáros ipar üzemét ellenőrizni hivatott hatóságok elé. Sajnos ezek az intézkedések csak papíron szerepelnek, mert az

* Ezen rovatban minden közérdekű felszólalást díjtalanul de a beküldő felelősségére közöl a Szerk.

életbe vajmi keveset vittek át. Így a hivatkozott szabályrendelet 6 § a elrendeli, hogy gyenge borjuhus gyanánt csak 6 hónapon aluli borju vágható, ezen a koron felül 2 éves korig a hus csak szuró borjuhus elnevezés alatt hozható forgalomba. A mészáros pedig köteles ezen elnevezések alatt árult hus hirdetményét a cég táblán olvasható írással kifüggeszteni. A 14. §. elrendeli, hogy a cég kifüggesztendő és a bejelentett hivatalos hus ár kiirandó. Aki nem sajnálja a fáradságot, meggyőződhetik, hogy alig számba vehető kivétellel mészárosaink és hentesink e törvény által előirt kötelezettségüknek nem felelnek meg. A 16. §. a rendőrkapitánynak fegyelmi kereset terhe alatt köteleességé teszi a mészáros üzletek pontos méréseit minden nap személyesen vagy helyettese által ellenőrizni s ezen körülményről nyilvántartást vezetni. Tudomásunk szerint ez a rendelkezés is irott malaszt, melyet nem tartanak be, sőt a nyilvántartást sem igen vezetik.

E sorok nem akarnak támadást intézni sem a hivatalos közegek, sem a mészárosok ellen. Nem is azért szólalok fel, mintha a közönség megkárosításáról konkrét tudomásom lenne, csak azt akarom elérni, hogy tartsák be a szabályrendelet intézkedéseit melyeket bizonyára nem ok nélkül állapítottak meg. Akár károsodott a közönség e mulasztások miatt, akár nem, a törvény végrehajtandó még akkor is, ha az kényelmetlenséggel jár. Ez a közönség érdeke. —r—

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó évi március hó 8-án délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Az 1904-ik évi költségvetés megállapítása.
5. Az elnökséghez a közgyűlést négy nappal megelőzőleg benyújtott indványok és kérvények tárgyalása.

Székelyudvarhely, 1904. febr. hó 24.

Az elnökség.

A választmány tagjai a közgyűlést megelőzőleg 9 órakor az alispáni irodában, a közgyűlés elé terjesztendő ügyek tárgyalására, ülésre hivatnak.

Szerkesztői üzenetek.

Gazdálkodónak. Aggódo kérdésére egészen megnyugtathatjuk, hogy „Állatvész Benczeden” nem létezik. Ott csupán enyhe jellegű száj- és körömfájás lépett fel s egyetlen állat sem hullott el. Különben „Állatvész” egyáltalán nem is létezik. Azt csak számárságból, vagy „gyenge elmeheli tehetség” folytán híresztelhette az illető. Ez ismét egy újabb „alibi”.

Nyilt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. Jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujjlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénzkölcsönt stb. keres, **Aki** szakácsnőt, o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar,

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely“

Apró hirdetés rovatát, ahol minden egyszerű nyomású szó csak négy fillér.

Kiadó lakások és üzletelviség. Hat raktár, pince és padlás mellék-helyiségekkel, legjobb forgalmu helyen, 1904. évi március havától kezdve kiadó. Értekezni lehet: Szenkovits János utóda férfi- és női divatáru üzletében Székelyudvarhelyt.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 56. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földmiveseknek foghuzásokat és más apróbb műtetteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Ajánlunk első minőségű Calcium Carbidot, 50 kg.-monként sérülés nélkül felnyitható és ismételten légmentesen elzárható bádogdobozokba csomagolva. Ára budapesti raktárunkban 100 kg.-monként 37 korona. Ajánlunk továbbá mindenféle Acetylén-lángzókat s egyéb kellekeket. T a k á c s Győző és társa mérnöki és szabadalmi iroda Budapest, VII. Kerpesi-ut 40 sz.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kérés nélkül mindenki tisztességesen minden zakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452“ jelű alá a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Részletfizetésre eladó ház.

Székelyudvarhelyt, a Solymossy-utca 30. sz. kő- és téglából épült 6 szobás (konyha, kamara, pince és nagy színnel bíró) cserepes fedelű ház, 246 négyszögöl területű beltelekkel együtt 14 évi részletfizetéssel, igen olcsón és azonnal eladó.

Kérje mindenütt a magyar gyártmányu Müller-féle (minden fajtájú) tentát, tust, pecsétviaszkot és aquarell festéket.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó szálloda. Nehai Kassay Domokos örökösei Székelyudvarhelyt, a Batthyány-téren levő, jelenleg: Központi szálloda, épületes telket szabad kézből eladják. Az eladás feltételei: Dr Kassay Albert városi tisztiorvos, mint az örökösök megbizottjánál megtudhatók.

Kérjen csak Selle és Káry-féle

EREDTÉK

legjobb tisztítószer minden lábbeléhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscarina, chevreaux és lakkcipőhöz Bécs, XII. L.

126-904. k. sz.

Hirdetmény.

Erked község előjárósága által ezennel közhírré tétetik, hogy a 10488 hold területet magában foglaló vadászterületét a f. 1904. év július hó 1-től 1907. év június 30-áig terjedő időre nyilvános árverésen folyó év február hó 28-án u. e. 9 órakor a község házában haszonbérbe adja; kikiáltási ár évi bérlet címen 50 korona.

Erked, 1904. február hó 13-án.

Bálint Mihály, jegyző. Haim Márton, k. főbíró.

Kész butorok Székelyudvarhelyt (Batthyány-tér 12. sz.) feltűnő olcsó árban és a legjobb kivitelben, nagy választékban kaphatók: **Weisz Ármin** butorraktárban.

Szám 7998—1903. tkvi.

Hirdetmény.

Kadicsfalva község telekkönyvei (birtkszábályozás) tagosítás következtében az 1869. évi 2579 I. M. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. évi 29. t.-c., 1889. évi 38. t.-c. és 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. cikkben szabályozott eljárást a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatik. E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Kadicsfalva községben 1904 március hó 14-én fog kezdődni.

Felhívtnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és a telekkönyvi tervezet elleni netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírást az 1886. évi 29. t.-c. 15—18. §-ai és az 1889. évi 38. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedély nyilvánítsa, mert különben ez uton jogait nem érvényesíthetik s a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek.

Továbbá mindazok, kiknek tényleg már megszünt követelésekre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve; ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy e bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1904. évi febr. hó 5-én. MIHÁLY, kir. tszéki egyes bíró.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg a legnagyobb gondal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitűnő minőségű vagyoniilag szavatolt fajtiszta I-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minőségű szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztnak, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmúlnak! Chassellás, muskotály és más legkiválóbb esemege-fajokból összeválogatott I-ső rendű lugaegyűtemény ára (melyeknek megeredéseért és jószágáért felelőség vállalattik): 1. Kisösszeállítás (15 darab) 5 korona. 2. Nagy összeállítás (30 darab) 10 korona. a) Borfajok, amerikai riparia portális alanyon oltott gyökerez, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: ezer darab 200 korona, száz darab 22 korona, tíz darab 2 korona 50 fillér. b) Csemegefajok, árak tavaszi szállításra értendők: ezer darab 220-240 korona, száz darab 25-30 korona, tíz darab 3-5 korona.

Hazai szőlőfajok! (Filoxeramentes.) Szőlőkirály! (Delawáre): A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai direkttermő, melynek 25-60 százalékos cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szamorodni másláshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására, Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delawáre francia szigetéről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszetkinése. Mindenütt megterem úgy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. — Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-2° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinél fogva, megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint szőlőlugas tenyésztessek. 100 darabból álló lugaegyűtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona. — Borkirály! (Delawáre!) Mintabor két korona.

Riparia portális telepek! — Nagymennyiségű riparia eladás! Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok, palackokban ugymint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy egy korona utánvétel mellett mintabort küld: Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szak-közlöny, mint Országos hirdetési kalauz Székelyhid (Biharmegye).